

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського»
Факультет соціології і права
Кафедра соціології

Соціологія безпеки та розвитку особистості

Спеціальність 054 Соціологія

Освітньо-професійна програма Врегулювання конфліктів та медіація

Курс	2
Семестр	3

Статус вибіркова дисципліна

Форма навчання Денна та заочна

ECTS	4
Годин	120

Семестровий контроль Залік

Індивідуальне завдання

Інформація про викладача

ПІБ	Василець Ольга Іванівна Старший викладач кафедри соціології
Профіль викладача	http://www.sociology.kpi.ua/faculty-2
e-mail	ovasilec@gmail.com

Розподіл годин та занять

Форма навчання	Аудиторні заняття					
	Лекції		Практичні		Лабораторні	
	заняття	години	заняття	Години	заняття	години
Денна	18	36	18	36	0	0
Заочна	2	4	4	8	0	0

Анотація навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатностей:

- до критичного та системного бачення взаємозв'язків між процесами соціалізації та індивідуації, до моделювання критичних моментів у цих взаємодіях на сучасному етапі людського розвитку;

- до вибудови прогностичних карт взаємоадаптації спільнот та особи у суперечливій єдності інноваційності та наступності, пристосування і перетворення, творчості як її сутнісних складових;

- до аналізу, синтезу різноманітної інформації щодо процесів соціалізації у контексті сучасних лібертаріанських трендів «свободи від усього», «приватизації усього», «зайвої соціальної держави», виключно окремішньої ідентичності;

- до дослідницької компаративістики щодо можливостей та обмежень внеску індивідуальних суб'єктів в оновлення соціальної системи.

- упередження вибору індивідуумами та групами деструктивних девіантних поведінкових паттернів у процесах соціалізації та індивідуації;

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціологія безпеки та розвитку особистості» є:

- ознайомлення студентства з основними положеннями теорії та практики розробки принципів та інструментів оцінки і вимірювання індивідуально-психологічних особливостей особистості;

- засвоєння важливості соціологічного підходу у розгляді здобутків філософсько-антропологічних розвідок для підвищення ефективності як окремішньої життєдіяльності, так і суспільної практики загалом;

- забезпечення практичної роботи майбутніх соціологів, конфліктологів, фахівців з медіації, методами оперативного отримання і аналізу різнопланової інформації психологічного, та соціокультурного формату.

Навчальна дисципліна «Соціологія безпеки та розвитку особистості» належить до циклу професійної підготовки з вибіркових дисциплін (Вибіркові освітні компоненти з міжфакультетського/факультетського/кафедрального Каталогів). Дисципліна «Соціологія безпеки та розвитку особистості» пов'язана з іншими навчальними дисциплінами. Предметом вивчення даної дисципліни є визначення взаємовпливів соціалізації та індивідуалізації у формуванні особистості, зміни у ціннісному світі сучасної людини, питання її ідентичності, прогнози щодо соціальної поведінки людини у різних спільнотах. Це уможлиблюється роботою із нормативними освітніми компонентами циклу загальної підготовки, а саме: передбачається засвоєння навчального матеріалу з дисциплін - «Вступ до соціологічної професії», «Історія соціології», курсу «Загальна соціологія».

У структурно-логічній схемі навчального процесу, отримані у процесі вивчення курсу «Соціологія безпеки та розвитку особистості» знання, уміння та навички, корелюють із дослідницькими програмами курсів «Соціологія модерну та модернізації», «Сучасні соціологічні теорії». Модулі «Соціологія особистості, освіти та культури», «Соціологія девіантної поведінки» циклу професійної підготовки також є дотичними та вкрай важливими для повноцінного осягнення кредитного модуля «Соціологія безпеки та розвитку особистості».

Завдяки засвоєнню змісту дисципліни студенти матимуть можливість самостійно визначати характер взаємообумовленостей між безпекою та розвитком, формуючи оптимальний баланс як у власній життєдіяльності, так і у групових комунікаціях.

Вивчення даної навчальної дисципліни поглиблює як загальноосвітній та загальнокультурний, так і професійний соціологічний рівень підготовки майбутніх фахівців, зміцнює навички їх самостійної роботи і, як наслідок, творчого мислення, сприяє соціалізації і адаптації студентів як майбутніх спеціалістів, дослідників, членів нашого суспільства. Як соціологи вони отримують досвід набуття навичок використання різних способів інтерпретації, отриманих внаслідок проведення конкретних соціологічних досліджень, даних. Важливим є також досвід самоаналізу, інтроспекції, формування навичок своєчасного реагування на зовнішні подразники, ранжування останніх, та досвід аналітики щодо адекватності власних виборів поведінкових тактик.

Для максимальної оцінки з заліку передбачається критичне володіння студентами концептами розглянутих теорій, представлення програм стосовно конструктивного використання конфліктного потенціалу у внутрішньо-особистісному вимірі та міжособистісних взаємодіях.

Перелік тем

Розділ 1. Загальні відомості про формування особистості як результату соціалізації з одного боку, та творця історії з іншого; вивчення об'єктивних умов для становлення особи у можливостях її суб'єктивізації.

Тема 1.1. Поняття індивідуума, особи, особистості, індивідуальності.

Тема 1.2. Від суспільства до особистості. Від особистості до суспільства.

Тема 1.3. Природа й сутність конформізму та нон-конформізму. «Плинна» сучасність (З.Бауман) та інтерпретації піраміди потреб А.Маслоу.

Тема 1.4. Структура особистості за Фрейдом. Неофрейдизм у соціології. Особливості сучасного використання методів та методології психоаналізу. Практична значущість категорії особистість як теоретичної абстракції.

Тема 1.5. Аналітична психологія філософа і культуролога Карла Густава Юнга (1875-1961) та вплив на особистість архетипів сучасного українського політикума. Соціологічні виміри практичного здійснення та теоретико-

Соціологія безпеки та розвитку особистості

методологічного дослідження феномену культурної кодифікації як чиннику і результату соціалізації індивідуума.

Розділ 2. Конструкції раціональності як засіб соціальної адаптації та розвитку її модусів універсального – місце, роль та значення у становленні історичного поступу особистості.

Тема 2.1. Індивідуалізм трайбалізму та регіональний колективізм – можливості універсальних трансформацій. Самооцінка і самоповага. Контексти різномасштабних референцій.

Тема 2.2 Побожність та моральність – оберненість кореляцій. Небезпеки стереотипізації у сприйнятті та дії. Образ іншого у постсоціалістичних суспільствах.

Тема 2.3. Проблема самопізнання як співвіднесення при переході від «галактики Гутенберга» до «галактики Цукенберга». Цифровий світ інформаційно-комунікативних технологій у його взаємодії із психофізіологічними характеристиками індивідуума.

Тема 2.4. Проблематизація безпечності існування та специфіка самореалізації особистості в умовах ціннісного релятивізму

Результати

навчання¹

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Результати навчання	Контрольні заходи оцінювання	Термін виконання
1	Знання основних теоретичних підходів до визначення понять індивідуума, особи, особистості, індивідуальності.	відповіді на семінарських заняттях;	Тиждень 1-2

¹ Learning outcomes.

		участь у груповій дискусії; експрес-контрольна	
2	Уміння адаптувати дані антропологічних теорій від Сократа до Ніцше і Батая для вирішення сучасних проблем буття особистості у соціумі.	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 2-17
3	Знання щодо базових методологічних принципів соціальної психології у її соціологічній вимірності та застосовності, завдяки чому стає можливою аналітична і класифікаційна діяльність соціологів, стосовно особи та її поведінкових реакцій у конфліктному просторі сучасних суспільних явищ і процесів	відповіді на семінарських заняттях; участь у груповій дискусії	Тиждень 3
4	Знання основних законів і закономірностей, категорій і понять дисципліни, що вивчається, у контексті синергії та міждисциплінарності у розгортанні її соціологічного профілю; - засвоєнням сутності ідей, які поширювалися на головних історичних етапах розвитку соціології особистості як науки	відповіді на семінарських заняттях; презентація	Тиждень 4
5	Знання основних принципів, методів та	відповіді на	Тиждень

	функцій проблематизації формування особи у добу цифрових технологій	семінарських заняттях; експрес контрольна ²	5-17
6	Уміння застосовувати отримані під час вивчення курсу теоретичні знання, методичні та методологічні підходи у ситуаціях та вирішенні завдань, у конкретній професійній діяльності	відповіді на семінарських заняттях; модульна контрольна	Тиждень 6-10, 12
7	Уміння самостійно визначати характер взаємообумовленостей між безпекою та розвитком	відповіді на семінарських заняттях; модульна контрольна	Тиждень 10-11
8	Уміння консолідувати групу навколо програмних завдань, вмотивовуючи на досягнення мети як особистісної цінності.	Імітаційні вправи	Тиждень 13-17
9	Досвід у практиці визначення чільної соціально-стратифікаційної та культурно-історичної складової групового фактору безпечного самопочуття як окремої особи, так і соціальної групи.	Робота із кейсами на семінарських заняттях	Тиждень 15
10	Уміння визначити доцільність створення програм (модулів) для того, щоб запропонувати (представити), та вмотивувати себе та інших до подальшого навчання як вдосконалення особистісних характеристик і оптимізації алгоритмів	Робота із кейсами на семінарських заняттях	Тиждень 16-18

	взаємодії людини в суспільстві		
--	--------------------------------	--	--

Форми, методи та технології навчання

Навчальні заняття з дисципліни «Соціологія безпеки та розвитку особистості» проводяться у формі лекційних та семінарських занять. На лекціях викладач формулює положення сучасних теорій щодо понять безпеки та соціалізації як складно-системних та комплексно детермінованих. Має місце демонстрація окремих епізодів художніх та документальних фільмів, експертних діалогів, тощо. Лекції відбуваються у інтерактивному форматі, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, вибудувати асоціативні зв'язки із матеріалом попередніх занять. Під час лекційних занять проходять 2 експрес-контрольні на знання ключових понять навчального курсу.

Домашня контрольна робота спрямована на відпрацювання навичок наукової роботи студентів, самостійного пошуку літератури, формулювання гіпотез щодо соціально-політичних конфліктів сучасності. Тема домашньої контрольної роботи має довільний характер і обмежується лише предметом навчальної дисципліни. В процесі занять викладач може показувати студентам відео-матеріали, присвячені питанням врегулювання конфліктів.

Основною формою роботи на семінарському занятті є виступ, який поєднує комунікативні здатності студента з демонстрацією та закріпленням знань. Викладач оцінює як глибину, ширину, точність визначень під час виступу студента, його здатність оперативно реагувати на запитання аудиторії. Під час семінарського заняття додатково оцінюється активність студентів при формулюванні запитань, участь у дискусії, формулювання альтернативних гіпотез.

Навчальні ресурси

1. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> - Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
2. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php> – Соціологія: теорія, методи, маркетинг.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
4. <https://prometheus.org.ua/>. Найкращі онлайн-курси України та світу.
5. <https://nsuworks.nova.edu/pcs/about.html> – Peace and Conflict Studies Journal

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Виступи на семінарських заняттях	25	5	5	25
2.	Активність роботи на семінарських заняттях	15	3	5	15
3.	Експрес-контрольні на лекціях	20	5	4	20
4.	Домашня контрольна робота (ДКР)	20	20	1	20
5.	Модульна контрольна робота (МКР)	20	10	2	20
6	Заохочувальні бали	10	10	1	10
	Всього				100

Семестрова атестація студентів

Обов'язкова умова допуску до заліку		Критерій
	чний рейтинг	$RD \geq 60$
2	Домашня контрольна робота (ДКР)	$RD \geq 12$

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою ²

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Можливість отримання оцінки «автоматом»: так.

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування ДКР, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Якщо сума балів менша за 60, але ДКР зараховано, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання ДКР та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів та має позитивну оцінку за ДКР, отримує залікову оцінку «автоматом».

² Оцінювання результатів навчання здійснюється за рейтинговою системою оцінювання відповідно до рекомендацій Методичної ради КПІ ім. Ігоря Сікорського, ухвалених протоколом №7 від 29.03.2018 року.

Політика навчальної дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у конференції / презентація тез	5 балів	За кожний тиждень затримки із поданням ДКР нараховуються	-2 бали
Участь у 2 турі Всеукраїнської студентської олімпіади	10 балів		
Публікація наукової статті	10 балів		

Відвідування занять

Відвідування лекційних і семінарських занять є обов'язковим.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Пропущену модульну контрольну роботу можна написати повторно, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного викладачу для перевірки роботи. Пропущені експрес-контрольні не відпрацьовуються.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану

заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами³.

На першій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 20 і більше балів. На другій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 40 і більше балів. У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований». Відпрацювання «не атестації» здійснюється на консультаціях з викладачем шляхом усної відповіді на питання не засвоєного студентам матеріалу.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації ⁴		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг ⁵	≥ 20 балів	≥ 40 балів
	...	–	+

³ Рейтингові системи оцінювання результатів навчання: Рекомендації до розроблення і застосування. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 20 с.

⁴ Там само.

⁵ Там само.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Матриця відповідності результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

ПВ3 Соціологія безпеки та розвитку особистості			
Програмні результати навчання		Методи навчання	Форми оцінювання
ЗК9	Знання сучасних дискусій та рефлексій щодо досліджень соціального, політичного, культурного, економічного, наукового життя.	Метод кейсів, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка, експрес-контрольні роботи
ЗК10	Знання особливостей комунікації з зовнішнім	Проблемний, імітаційний, ділова	Практична перевірка, МКР

	середовищем та всередині соціальної групи; принципів та механізмів налагодження ефективної комунікації.	гра	
ЗН1	Знання фундаментальних засад соціологічної теорії, її ключових понять, підходів, проблем, історії розвитку соціологічної науки	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка, експрес-контрольні роботи, залік
ЗН2	Вміння проводити і організувати (самостійно і з командою) соціологічні дослідження в різних сферах соціального життя	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький, проектування	ДКР, практична перевірка
ЗН6	Уміння ставити цілі проектної діяльності, реалізовувати навички комунікації з учасниками проекту	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	ДКР, практична перевірка
УМ6	Уміння використовувати сучасні методи збору і обробки емпіричної соціологічної інформації	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	ДКР
УМ7	Уміння володіти методиками	Дослідницький, метод кейсів	ДКР, презентація

	представлення і захисту своїх дослідницьких результатів		
УМ8	Уміння аналізувати соціальні процеси, вивчати громадську думку, критично оцінювати інформацію	Пояснювально-ілюстративний, проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Практична перевірка, МКР, залік
УМ10	Уміння використовувати принципи та механізми налагодження ефективної комунікації, попереджувати та конструктивно вирішувати соціальні конфлікти на основі сучасних інформаційних та освітніх технологій	Метод кейсів, імітаційні методи	Практична перевірка

